

Ny svensk artikkel om helseforhold relatert til tannrestaureringsmaterialer

Det finnes nå noen nyere nordiske artikler som handler om helse-tilstanden hos pasienter med helseplager som de setter i forbindelse med tannrestaureringsmaterialer. En av de siste er fra Nord-Sverige (1). Studiepopulasjonen omfattet totalt 751 pasienter som i perioden 1991–98 var henvist til avdelingen for oral diagnostikk ved Umeå universitet. Av disse ble 614 kontaktet med et spørreskjema i løpet av juni til oktober 2000, i gjennomsnitt ca. 7 år etter den opprinnelige undersøkelsen. Det kom svar fra 334 respondenter – en svarandel på 55 %. Det var nesten 73 % kvinner i utvalget. Det forelå også data for den generelle voksne befolkningen, som ble brukt som referansegruppe. Studier av denne typen krever en nøye vurdering av gruppen som ikke besvarer skjemaene. Forfatterne har gått grundig inn på dette, bl.a. med telefonintervjuer.

Det ble registrert både orale symptomer, generelle symptomer (trøtthet, hodepine m.fl.), neurologiske symptomer (svimmelhet og konsentrasjonsvansker) og en rekke symptomer i forbindelse med ulike organer, slik som øyne, hud, sirkulasjon, muskler og ledd.

Resultatene viste blant annet at personer med komplekse symptombilder

hadde en dårligere prognose med hensyn til forbedring enn de som f.eks. hadde orale og lokaliserte symptomer. De som hadde skiftet ut materialer – vanligvis amalgam – var blitt bedre, men sjeldent helt bra. Kvinner rapporterte flere symptomer enn menn, men menn hadde en dårligere prognose når det gjaldt antallet gjenværende symptomer. Forfatterne påpeker den tilsynelatende motsetningen at antallet generelle symptomer var økt, men at mange – tross dette – følte seg bedre.

Selv om det er ulike studieutfordringer og tolkningsmuligheter føyer denne siste artikkelen seg inn i et bilde av at utskiftning av tannmaterialer gir en bedring i oppfatningen av helse, men at det fremdeles er gjenværende symptomer (2), samt at personer med orale plager har best prognose for bedring (3).

Alle studiene påpeker at det her er snakk om komplekse årsaksforhold med ulike tolkningsmuligheter. Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten er nå i gang med en litteraturgjennomgang av effekten av utskiftning av amalgam.

Referanser

1. Tillberg A, Berglund A, Mårell L, Bergdahl J, Eriksson N, Lindén G, et al. Changes in health over time in patients with symptoms allegedly caused by their dental restorative materials. *Community Dent Oral Epidemiol* 2005; 33: 427–37.
2. Nerdrum P, Malt UF, Høglend P, Oppe-dal B, Gundersen R, Holte M, et al. A 7-year prospective quasi-experimental study of the effects of removing dental amalgam in 76 self-referred patients compared with 146 controls. *J Psychosom Res* 2004; 57: 103–11.
3. Lygre GB, Gjerdet NR, Björkman L. A follow-up study of patients with subjective symptoms related to dental materials. *Community Dent Oral Epidemiol* 2005; 33: 227–34.

Nils Roar Gjerdet